

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 6C/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7921202246
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Simona Mati
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2022:7921202246.3

Uznesenie

Okresný súd Trebišov, v právnej veci žalobkyne: S. N., rod. H., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX/XX, U., okr. Y., právne zast. JUDr. Zuzana Gazdičová, advokátka so sídlom M.R.Štefánika 2393/29, Trebišov, proti žalovaným: 1. Z. I., SR, (manž. S. r.H.) nar. X.X.XXXX, X.Z. I., SR (manž. S.) nar. XX.XX.XXXX, X.M. V., rod. I., SR, nar. X.X.XXXX, X.S. S., rod. I., SR, nar. XX.XX.XXXX, X.L. E., rod. I., SR, nar. XX.X.XXXX, X.M. I., SR, nar. X.X.XXXX, X.M. H., rod. I., SR, nar. X.X.XXXX, X. Alžbeta I., SR, nar. X.X.XXXX, všetci zast. Slovenským pozemkovým fondom Bratislava so sídlom Búdkova 36, Bratislava, v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, takto

rozhodol:

- I. Konanie zastavuje.
- II. Žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou doručenou Okresnému súdu Trebišov dňa 23.6.2021 žiadala, aby súd rozhodol o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaných v 1. až v 8. rade k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX katastrálne územie U., obec U., okres Y. a prikázal ich do výlučného vlastníctva žalobkyne za náhradu vo výške 4.360,34 Eur. Žalovaných v 1. až 8. rade označila menom a priezviskom, s dátumami narodenia rokov XXXX až XXXX, v zastúpení Slovenského pozemkového fondu. K žalobe pripojila nasledovné listinné dôkazy: výpis z Listu vlastníctva č. XXXX katastrálne územie U., obec U., okres Y., vyjadrenie N. pozemkového fondu zo dňa XX.X.XXXX vo veci Okresného súdu Trebišov, sp.zn. 2C/67/2020, žiadosť žalobkyne obci U. zo dňa X.X.XXXX, odpoveď obce U. zo dňa XX.X.XXXX na žiadosť žalobkyne.

2. Slovenský pozemkový fond (ďalej len SPF) na výzvu súdu vo vyjadrení k žalobe zo dňa 21.6.2021 uviedol, že žaloba trpí neodstrániteľnými vadami, pre ktoré nie je možné pokračovať v konaní. Tak, ako to nepochybne vyplýva z rokov narodenia žalovaných, títo boli (resp. vzhľadom na dĺžku života museli byť) už v čase podania žaloby zosnulí, a teda nemali procesnú subjektivitu. Poukázal preto na skutočnosť, že je tu od počiatku absencia jedného zo základných prvkov, a to spôsobilej strany sporu. Iba pre prípad, že by sa súd nestotožnil s vyššie uvedeným právnym názorom, vyjadril sa SPF v bode II k samotnému zrušeniu spoluvlastníctva.

3. Súd uznesením vyššie súdneho úradníka vyzval žalobkyňu podľa § 167 ods. 3 CSP na vyjadrenie k vyjadreniu SPF. Následne, súd písomnou výzvou zo dňa 24.8.2021 vyzval žalobkyňu podľa § 138 Civilného sporového poriadku na spaťvzatie zjavne nedôvodnej žaloby s podrobným právnym odôvodnením, v zmysle ktorého označenie žalovaných v spore tak, ako boli títo uvedení v žalobe, považoval za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania spočívajúci v nedostatku ich procesnej subjektivity.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení zo dňa 9.9.2021 žalobu nevzala spať, žalovaných označila menom, priezviskom, dátumom narodenia a ich označenie doplnila o „resp. neznámi právni nástupcovia“. Poukázala na to, že skutočnosť, že žalovaní v čase podania žaloby nežili, a teda boli subjektmi neexistujúcimi, nemožno bez dátumu ich úmrtia dokázať a vysoký vek fyzickej osoby, dokonca nad 200 rokov bol a je možný, o čom súdu predložila dôkaz v podobe internetových článkov. Ďalej sa vyjadrovala k spôsobom, akým zisťovala totožnosť žalovaných v spore a k výške primeranej náhrady za zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva.

5. Z konania Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 2C/67/2020 mal súd za preukázané, že konanie začalo podaním žaloby žalobkyne proti žalovaným, označeným totožne ako v právnej veci 6C/24/2021, avšak bez dátumov narodenia a/alebo úmrtia. Súd vyzval žalobkyňu na vyjadrenie k vyjadreniu SPF, prípadne aby vzala žalobu spať, ak na nej už ďalej netrvá. Žalobkyňa vzala žalobu v celom rozsahu spať a súd konanie právoplatne zastavil.

6. Súd na zistený skutkový stav aplikoval nasledovné právne ustanovenia:

7. Podľa § 8 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé (odsek 1). Smrťou táto spôsobilosť zanikne; ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jej smrť inak a za mŕtvu súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije (odsek 2).

8. Podľa § 60 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), stranami sú žalobca a žalovaný.

9. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

10. Podľa § 63 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

11. Podľa § 78 CSP nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu. Súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1.

12. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

13. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

14. Podľa § 34 ods. 3 vety druhej zákona SNR č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „pozemkový zákon“) pozemkový fond (legislatívna skratka pre Slovenský pozemkový fond na základe § 34 ods. 1 vety prvej pozemkového zákona - pozn. dovolacieho súdu) o. i. nakladá s pozemkami, ktorých vlastníčtvo nie je známe (odkaz poznámkou č. 22b v pozemkovom zákone na § 18 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „zákon o pôde“; § 16 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 180/ 1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, ďalej tiež len „zákon 180“ a § 6 ods. 1 písm. b/ až d/ zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, ďalej tiež len „zákon 181“) okrem pozemkov, ktoré sú lesnými pozemkami, ako aj s podielmi spoločnej nehnuteľnosti, ktorých vlastníčtvo nie je známe.

15. Podľa § 34 ods. 14 časti vety pred bodkočiarkou pozemkového zákona pozemkový fond za štát a neznámych vlastníčtov koná pred súdom vo veciach nehnuteľností uvedených v osobitnom predpise (odkaz poznámkou č. 5 v pozemkovom zákone na § 17 zákona o pôde), podielov spoločnej nehnuteľnosti uvedených v osobitnom predpise (tu odkaz poznámkou č. 23h v pozemkovom zákone na § 10 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, ktorým bol inak zrušený a nahradený zákon 181) a pozemkov, ktorých vlastníčtvo nie je známe, a to aj vtedy, ak vlastníčtvo právo štátu a neznámych vlastníčtov je sporné.

16. Podľa čl. I § 16 ods. 1 písm. b/ zákona 180 fond (ďalšia legislatívna skratka pre Slovenský pozemkový fond, tentoraz prinesená ustanovením čl. I § 4 ods. 3 zákona 180) - nakladá podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov (ktorými sú na základe poznámky č. 30 v zákone 180 zákon o pôde a pozemkový zákon) s pozemkami s nezisteným vlastníkom (§ 13); podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia potom ak je potrebné, fond v konaní pred súdom alebo pred orgánmi verejnej správy zastupuje vlastníkov pozemkov uvedených v odseku 1 písm. b/ a c/; obdobne postupuje správca.

17. V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu 1. s pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe (podľa čl. I § 8 ods. 1 písm. c/ zákona 180) a 2. pozemkami, ktorých vlastník nie je známy (podľa písmena d/ rovnakého ustanovenia). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (tu por. i čl. I § 13 a § 16 ods. 1 písm. b/ zákona 180); pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak (čl. I § 16 ods. 1 písm. c/ zákona 180) zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona 180). Priblížená právna konštrukcia spôsobuje udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe či v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ustanovenia čl. I § 8 ods. 1 písm. c/ zákona 180, teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezanikli) a znakom ich neznámosti je neznámosť ich adresy alebo sídla (prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníkmi a aj ich bezproblémového zapojenia do súdnych či iných konaní, týkajúcich sa ich nehnuteľného majetku). Takéto označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto je jeho právnym nástupcom. Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania alebo tiež tzv. notoriou (tu por. i § 121 O. s. p.), že mŕtva fyzická osoba ani už zaniknutá osoba právnická nemajú spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti ide takpovediac ruku v ruku i nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania a ak takáto skutočnosť je tu už v čase začatia konania (na rozdiel od úmrtia fyzickej osoby či zániku osoby právnickej až v jeho priebehu, za určitých okolností reparablených postupmi podľa § 107 O. s. p.), vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie takéhoto „subjektu“ do súdneho konania nejde napraviť žiadnym spôsobom, ale pri postavení súdu pred takúto procesnú situáciu musí dôjsť (bez ďalšieho) v časti dotknutej takouto vadou k zastaveniu konania. Riešením, ako tento problém preklenúť, sa javí len druhové pomenovanie označenia účastníka majúceho byť zastúpeného Slovenským pozemkovým fondom v takomto prípade, napr. spôsobom „Neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľností ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom ...“ alebo „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom, ...“.

(uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.6Cdo/11/2016 zo dňa 24.2.2016).

18. Súd písomnou výzvou zo dňa 24.8.2021 doručenu právnej zástupkyňi žalobkyne dňa 9.9.2021(doručenka pri čl.54) vyzval žalobkyňu podľa § 138 CSP na späťvzatie zjavne nedôvodnej žaloby s podrobným právnym odôvodnením, v zmysle ktorého považuje žalobu za nedôvodnú a nedostatok procesnej podmienky na strane žalovaných za neodstrániteľný. Žalobkyňa vo vyjadrení zo dňa 9.9.2021 žalobu nevzala späť, naopak poukázala na to, že skutočnosť, že žalovaní v čase podania žaloby nežili, a teda boli subjektmi neexistujúcimi, nemožno bez dátumu ich úmrtia dokázať a vysoký vek fyzickej osoby, dokonca nad 200 rokov bol a je možný, o čom súdu predložila dôkaz v podobe internetových článkov. V danej súvislosti súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn.6Co/150/2019 zo dňa 28.8.2019, podľa ktorého „v konaní musí byť spoľahlivo zistené, kto sú žalovaní

a že títo, resp. niektorí z nich preukázateľne zomreli, resp. vzhľadom na bežnú dĺžku života je nanajvyš pravdepodobné, že už nežijú.“

19. Je teda nanajvyš vysoko pravdepodobné, že minimálne jeden z označených žalovaných strán sporu už nebol v čase podania žaloby vzhľadom na bežnú dĺžku života človeka osobou živou, teda nebol spôsobilý byť stranou sporu. Podľa ustanovenia § 78 CSP nie je ani potrebné, aby skutočnosť preukázanej smrti v čase podania žaloby bola v danom prípade nevyhnutná u všetkých označených žalovaných, postačuje u jedného z nich (súd však poukazuje na vysokú pravdepodobnosť smrti v čase podania žaloby u viacerých žalovaných vzhľadom na ich dátum narodenia), samo o sebe by to zakladalo dôvod pre zastavenie konania, resp. zastavenie konania a zamietnutie žaloby voči ostatným žalovaným. Odstránenie uvedeného nedostatku procesnej podmienky konania nie je možné konvalidovať ani doplnením žalovaných o označenie, akým ich identifikovala žalobkyňa v podaní zo dňa 9.9.2021, teda s uvedením: „žalovaný XY, nar. 1892 resp. neznámi právni nástupcovia“, nakoľko pojem „resp.“ nemožno oprieť ani o inštitút zmeny strany sporu podľa § 80 CSP, ktorého podmienky v tomto prípade neboli splnené, ani o iný procesný spôsob odstránenia uvedeného nedostatku. Jediný možný spôsob prichádzajúci do úvahy je preto zastavenie konania a podanie novej žaloby so správnym označením žalovaných, napr. Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ... . Ak by súd pristúpil na právny výklad, aký podala žalobkyňa, a síce, pokiaľ by žalovaní označení rokom narodenia, bez dátumu úmrtia, museli byť bez legitímneho preukázania smrti považovaní v čase podania žaloby za živých, daný výklad by mohol byť žiadaný i pri osobe narodenej napr. v roku 1800, bez dátumu úmrtia, s odkazom na internetový článok o schopnosti človeka dožiť sa viac ako 200 rokov.

20. Pokiaľ ide o dodržanie procesného postupu podľa ustanovenia § 138 CSP, súd uvádza, že podľa Komentára Civilného sporového poriadku vydaného vydavateľstvom C.H.Beck, kolektív autorov Števček, Ficová, Baricová a kol. súd postupoval v intenciách zákona. Podľa citov. odbornej literatúry, nedôvodnosť žaloby neznamena len to, že by súd o podanej žalobe rozhodol tak, že žalobu zamietne. Súd môže zjavnú nedôvodnosť žaloby vo vzťahu k účastníkovi konštatovať i len vo vzťahu k časti žaloby. Rovnako môže žalobcovi uviesť i také právne posúdenie, v ktorom uvedie, že pre nedostatok procesnej podmienky, ktorú nemožno odstrániť, je dôvod na zastavenie konania. Pokiaľ ide o formu ustanovenia § 138 CSP, zákon neustanovuje žiadnu osobitnú formu na to, akým spôsobom strane oznámiť predbežné právne posúdenie a vyzvať ju na späťvzatie žaloby. Zákon neustanovuje, že by predbežné právne posúdenie muselo byť urobené v prítomnosti druhej strany alebo že by druhá strana mala byť o takomto postupe súdu akýmkoľvek spôsobom vyrozumená. V takomto prípade však bude nevyhnutné, aby bol o tomto úkone súdu v súdnom spise vykonaný záznam. Súd konštatuje, že na čl. 54 spisového materiálu sa nachádza výzva podľa § 138 CSP, ktorá bola v elektronickej forme doručená právnej zástupkyňi žalobkyne.

21. Zároveň súd uvádza, že podľa judikatúry ZSP 50/2004 s odkazom na nútené spoločenstvo na strane žalovaných podľa § 78 CSP: V občianskom súdnom konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva musia byť účastníkmi všetci spoluvlastníci; rozhodnutie súdu vydané len voči niektorým zo spoluvlastníkov by nemohlo byť účinné proti tým, ktorí neboli účastníkmi konania.

22. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

23. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP, o vrátení súdneho poplatku z podanej žaloby rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Keďže žalobkyňa zavinila zastavenie konania tým, že podala zjavne nedôvodnú žalobu, vznikol by nárok na náhradu trov konania žalovaným. Keďže sú však žalovaní neexistujúcimi subjektmi, rozhodol súd tak, že im nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov v 3 vyhotoveniach.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363 ods. 1 CSP).

2. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že (§365 ods. 1 CSP)

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.